

• TIZENKETTEDIK RÉSZ •

*„Lecsapom a fejem, megyek,
futok, rohanok,
múlnak a napok,
az évek”*

(Gulyás József)

A hold sarlója is elfogy lassan. A nap lebukik este a nyugati oldalon. Most én is elérkeztem egy határvonalhoz. Véget ért egy életszakasz. A legszebb, a felejthetetlen. Hiába néztem már vissza, a múlt elmaradt valahol. A zajok megszűntek, a hangok elnémultak, talán csak az arcok vésődtek mélyen az emlékeimbe. Ezeket ragadtam meg: a vonásokat, a szemek fényét, a hajak lobogását. Megragadtam, magammal cipeltem, átmentettem őket „a dolgos” napokból a „megérdemelt” pihenőmbé.

Pedig még tanítani szeretnék, tanulni, mint régen, amikor újra beiratkoztam a bölcsészkar második fokozatára. Mint egy ereklyét, úgy őrzöm ma is a leckekönyvem, amelyben ott sorakoznak letett vizsgáim osztályzatai: népköltészet, régi magyar irodalom, hangtan, nyelvművelés... Tíz vizsga. Tíz egyetemi tanár aláírása. Tíz siker.

Aztán mégis abbamaradt. A kilencvenes évek sötét felhői eltakarták előlem a napot. Nehéz, gondterhelt évek következtek. A kétmárkás fizetésből egy margarinra nem jutott havonta, nemhogy az utazás költségeit fedezni tudtam volna. A viharfelhők pedig egyre csak gyűltek, gyülekeztek. Takarókba burkolózva remegtem végig a hónapokat. Vártam egy üzenetet, egy jelet a hozzátartozóimtól. A messziből, ahova elsodorta őket a gyorsan érkező vihar.

De erről sokan tudnának mesélni, mégis jobb, ha hallgatunk róla. Mélyre rejtve nem hozzuk elő a múlt fájdalmait. Ha újra mosolyogni tudunk, ha újra elérjük azt, aki felé kezünket nyújtjuk, ha újra van alkotókedvünk, szabad, gondtalan percünk, akkor sutba a múlttal! Meg kell ragadni a mát, s vele azt, ami kedves nekünk.

Most színházba járok. Koncertekre. Író-olvasó találkozókra. De Pesten egy hajón csápoltam végig a fiammal egy klezmerkoncertet. Az a zene átmelegíti a lelkem, energiával tölt fel, egyszerűen magával ragad. Hát még a Dunán ringatózó, Pest fényében fürdő klezmeresten! Aztán megnéztem a színházban jó néhány előadást, operettet, gyö-

nyörködtem kedvenc színészeim játékában, vagy a fiam drámáinak bemutatóján éltem át feledhetetlen órákat. De egy félnapos állatkerti séta az unokámmal szintén meglepően jó hangulatot varázsolt. Még az utazások is kedvemre vannak.

Esik az eső. A szoba fogságában maradok. Ilyenkor eszembe jutnak az emlékek. A két Szabó Eszter is. Mert a magyarversenyeken egyszerre indultunk az elismerésért, amikor ezt a nevet olvasták. Kiderült, hogy mindketten azonos nevet viselünk és magyartanárként dolgozunk. Azóta összebarátkoztunk, de még mindig nagyokat kuncogunk, ha egy listán két azonos név áll, s a zsűri elnöke zavarba jön: Hogy is van ez, miért is írták le kétszer ugyanazt a nevet?

Egy borítékból húzom elő azokat a dicsérő lapokat, amelyeket a Magyar Nyelvi és Nyelvhelyességi Verseny köztársasági döntőjébe jutásért, a Szarvas Gábor Nyelvművelő Napokon való részvételért kaptam, azt az emléklapot, amellyel Simonyi Zsigmond Helyesírási Verseny Kárpát-medencei döntőjén való eredményes szereplésért, azt a köszönőlevelet, mellyel a magyar tudomány ünnepe első vajdasági rendezvényéhez való hozzájárulásért, tanítványaimnak a belgrádi Magyar Nagykövetség pályázatára való eredményes felkészítéséért jutalmaztak.

De a korona – a szívemnek legkedvesebb – Zenta város polgármesterének köszönőlevele, amit sikeres pedagógusi munkásságomért vehettem át. Amikor a tévé kamerái előtt átvettem ezt az elismerést, a többiek nevében is a következő szavakkal fordultam a jelenlévőkhöz:

„Az ünnepelteik nevében szeretném megköszönni az elismeréseket. Boldogító érzés, ha az ember munkáját értékelve kimagasló eredményekre hivatkoznak. Mert mi nap mint nap tesszük a dolgunkat feladatunk és célunk érdekében, igyekszünk helyt állni, s közben egy-egy jól sikerült, eredményes munka után csak annyi időnk marad, hogy fellélegezzünk. Ez a díj azonban most megdobogtatta a szívünket, s arra figyelmeztet, hogy mások is elismerik eredményeinket. Eddig is igyekeztünk, ezután is ezt tesszük, mert mi már csak ilyenek vagyunk.”

•

És magas rangú, elismert politikusok gratuláltak, és szorították meg kezünket.

De a papírra vetett elismerések és köszönőlevelek mellett nekem mindig sokat jelentettek tanítványaim elismerő szavai. Vagy amikor reszkető kézzel és a legvékonyabb tűvel vette tőlem a vért az egyik volt diákom azért, hogy nekem ne fájjon. Amikor a piac kellős közepén rám köszönnek, vagy hozzám járnak előkészítő órákra. De tanítványom volt a kereskedő, az orvos, a fogorvos, a kertész, a benzinkutas, a fodrász, a ...

– Jó napot, tanárnő! Jó napot, tanárnő!

Nem győzöm kapkodni a fejem. Meg is lepődnek néhányan, hogy még mindig tudom a nevüket, sőt még az osztályzataikra is emlékszem. Nemrég az egyikük mesélte, hogy ő nagyon rossz helyesíró hírében állott, így az első három magyar dolgozatára mindig egyest kapott, azonban a negyedik dolgozatán már kettes díszelgett. Hetedikben, nyolcadikban már biztosan tudta, hogy az utolsóra pozitív jegyet írok, mert így az év végi osztályzatát is kettesrel zárhatom le. Gyermeki logika! S én besétáltam a csapdába. Nem szerettem a diákokat megbuktatni. Ha mégis úgy láttam, hogy tudása és szorgalma nem üti meg a mércét, pótvizsgára küldtem. Ott azonban a fejcskéjébe vertem a lényegét, és a vizsgabizottság előtt már bizonyítani tudott.

A visszaemlékezések végére most pontot teszek. Talán akad még egy-két teljesítésre váró kívánságom. Egyik közülük, hogy hőlégballonnal a magasba emelkedjek. Szállni szeretnék. Fentről látni a várost, a folyót. Megérezni a magasság lelkemre gyakorolt hatását. Aztán meg lovagolni is lehetne még. Viszont nem vonzanak a vízi sportok. A vízi világ nem az én világom. Erős, hatalmas és mindig győztes. Tisztelem annyira, hogy ne kacérkodjam vele. Csónakkal, hajóval szívesen elringattatom magam, de a vízében nem szívesen mártózkom meg.

Minden, ami szép, itt kapott helyet e könyv lapjain. Összegyűjtve, átgondolva, megfogalmazva. Most már csak az olvasót várja.

•

•

•